

Klassetrivsel som medierende ledd

Hvordan kan et verktøy som Klassetrivsel være medvirkende til å kvalifisere dialogen mellom elever og deres lærere og/eller enheter? Dette spørsmålet møter vi inn imellom på kontoret. Derfor fant innlegget vei til tegnebrettet og er nå på bloggen. I innlegget kommer vi omkring, hvorfor det i noen sammenhenger er relevant å bruke et medierende redskap som Klassetrivsel, når man arbeider med mennesker, her særlig barn og unge.

Medierende ledd

Dette utgangspunkt er undersøkt ifm. et treårig studium¹, som hadde til formål å undersøke hvordan kommunikasjon kan oppføre seg, når den blir formidlet gjennom et medierende ledd. Et medierende ledd er et ledd eller en prosess, man plasserer imellom to samtalepartnere. Et sådant ledd kunne være et webkamera, et stykke papir, en mikrofon eller, som det er tilfellet med Klassetrivsel, et online trivselsverktøy. Et medierende ledd skal altså i denne sammenheng forstås som et ledd, som skaper fysisk distanse mellom samtalepartnere, og hvor kommunikasjonen stadig er direkte og uten en mellommann.

Gagnlig fysisk distanse

Enda et spørsmål, som presser seg på i denne sammenheng, og som også bør belyses, er hvordan kan det være, at en fysisk distanse kan være gagnlig for kommunikasjonen mellom mennesker? Mange har kanskje den oppfattelse, at et medierende ledd vil ha tendens til kun å distansere og fremmedgjøre kommunikasjonen mellom mennesker, ja, enda kan man

---

¹ Andersen, Danholt og Lauritsen. *Digitization and the distance between case managers and placed children in Teledialogue*, in: STS Encounters, Vol.10 No.2.3. (2018): 38-64

fristes til å tenke, at det kun er en «spareøvelse», som på ingen måte kan bringe noe godt med seg og som ikke har annet formål enn å forringe kontakten til barna og de unge. Denne problematikk kommer vi inn på i det følgende.

Klassetrivsel – et medierende ledd

Klassetrivsel, som opprinnelig er utviklet til grunnskolene, lander her i kategorien medierende ledd, som det er beskrevet ovenfor. Klassetrivsel gir elevene mulighet for å ha kontakt med læreren deres på en annen måte enn den dype samtale, og står derfor som et medierende ledd mellom læreren og eleven. Eleven får mulighet for å ytre seg på en måte, som for mange elever føles trygt, fordi de selv styrer hvor mye eller lite informasjon de deler ut.

Forskningen – hva undersøkte de, og hva fant de ut av?

Artikkelen vi har lest, fokuserer på kommunikasjonen mellom sosialrådgivere i kommunen og barn anbragt utenfor hjemmet. Artikkelen er skrevet på bakgrunn av et prosjekt, som undersøkte, hvilken effekt medierte kommunikasjon har på forholdet mellom sosialrådgiverne og de anbragte barna. I artikkelen beskriver Andersen et al, hvordan flere sosialrådgivere forteller, at kommunikasjonen gjennom et medierende ledd mellom dem selv og de anbragte barna i mange tilfeller styrkede forholdet deres og gjorde barna mer tilpasse i relasjonen (s. 39, 50-53). Sosialrådgiverne fortalte blant annet, at barna følte seg tryggere, fordi det var en fysisk distanse i forbindelse med de medierte samtaler. Den fysiske distanse ga barna mulighet for å trekke seg litt, hvis de ble sinte på grunn av et spørsmål eller på andre måter ble påvirket emosjonelt. Den mulighet var ikke på samme måte til stede, når barna var innkalt til et møte på kontoret. Et fysisk møte kan føles mer intimiderende for både barna og sosialrådgiverne, hvis agendaen innebærer diskusjon av svære emner (Andersen et al, s.50). Hvis samtalen føles ubehagelig for barnet, er det enkelt å forestille seg, at barnet ikke er særlig villig til å prate om vanskelige ting og derfor unnlater å fortelle om det som er vanskelig, og som krever en form for handling fra sosialrådgiverens side. Gjennom å mediere kommunikasjonen kan man altså, for mange barns vedkommende, gjøre det lettere å fortelle om de vanskelige ting i livet og tilværelsen.

One size does not fit all

Andersen et al skriver også, at det var barn og sosialrådgivere, som opplevde at den medierte kommunikasjon ikke fungerte (s.56). Årsakene var forskjellige til hvorfor det ikke fungerte, men noen opplevde at det var fordi metoden ikke følte «bindende» og det ble for lett å hoppe over, de dagene man hadde travelt eller ikke akkurat fikk det passet inn i dagens program. I disse tilfellene var den medierte kommunikasjon ikke en fordel og den bidro ikke til en bedre og styrket kommunikasjon partene imellom.

Både/og konklusjon

Konklusjonen på studiet er, at det ikke er mulig å argumentere for, at mediert kommunikasjon forringer kontakten mellom samtalepartnerne. I noen tilfeller kan relasjonen mellom partene styrkes og i andre er tilfellet det motsatte. Derfor er det ikke mulig å forkaste idéen om mediert kommunikasjon ut fra tanken om at det er en spareøvelse, som ikke bringer noe godt med seg. Man kan ikke se det så «svart/hvitt». Det er en masse gråtoner, hvor kommunikasjonen på mange måter kan berikes når den medieres. Man bør heller se på mediert kommunikasjon som ett «både/og» som en del av bruken av flere verktøy som er tilgjengelig i kommunikasjons-verktøykassen.

Hvordan relaterer disse funn til Klassesetivsel?

Det vi spesielt noterer oss, er to ting:

- 1) I studiet er det en tendens til at flere av barna føler seg tryggere, når det er fysisk distanse mellom dem og sosialrådgiveren
- 2) At metoden virker ikke like godt for alle

Disse to punktene er viktige, når man gjerne vil argumentere for å bruke et medierende ledd som en del av kommunikasjonsstrategien mellom barn/elever og voksne/lærere og som en del av lærerens observasjoner av, hvordan barn/unge trives i klassen og på skolen. Det er selvfølgelig viktig å ha i mente, at barn ofte føler seg mere trygge, når kommunikasjonen er mediert. Og det er like viktig å huske på, at den medierte kommunikasjon ikke kan stå alene,

fordi den ikke virker like godt for alle. Det å benytte seg av flere forskjellige metoder/kanaler for å få elevene i tale, kan i denne sammenhengen ses som verdifullt, fordi alle metodene bidrar til lærerens arbeide med elevenes trivsel.

Våre erfaringer fra Klassetrivsel

Det er vår tanke, at Klassetrivsel brukes til å kvalifisere samtalene med barna. Det gir barn, som trives med at kommunikasjonen medieres, en mulighet for å ytre seg. På samme tid skal man selvfølgelig fastholde de fysiske samtaler med elevene, fordi det er viktig å anerkjenne, at noen elever trives best med disse. Det er selvfølgelig også viktig å holde seg for øye, at det kan komme andre typer opplysninger fra elevene/barna i forbindelse med disse samtalene. Derfor skal de selvfølgelig forbli en fast del av lærerens arbeidsmetoder.

Den bakved liggende ide og erfaringer med undersøkelser i Klassetrivsel er, at det gir læreren et samlet overblikk over klassen, og hvordan gruppen som helhet trives. Denne bakgrunnskunnskap kan både underbygge eller motbevise lærernes magefølelse, og mange lærere gir uttrykk for, at de især i sociogrammerne får øynene opp for sosiale konstellasjoner mellom elevene, som de ikke hadde oppdaget, når de observerer klassen. Noen gange oppdager lærerne til og med også tendenser ut fra sosiogrammene, som elevene ennå ikke selv er klar over.

Erfaringer fra undersøkelser i Klassetrivsel, er at kombinasjonen mellom bruk av en ikke-anonym undersøkelse, lærerens egne observasjoner og oppfølgende samtaler med elevene, kvalifiserer arbeidet med trivsel. Blant annet fordi det tillater elever å uttrykke seg via de kanaler de opplever som mest trygge.